

Tilastotieteen harjoitustyö 2021 - tulosteet

TILM3558

Marko Järvinen
518467
mabeja@utu.fi

1. Numeeristen vastemuuttujien mallitus

1.1. Varianssianalyysi

Tehdään Shapiro-Wilk -testit:

```
with(miehet.dat, tapply(pala, list(ahtas), shapiro.test))
```

\$ahdas

Shapiro-Wilk normality test

data: X[[i]]
W = 0.82567, p-value = 0.0004974

\$normaali

Shapiro-Wilk normality test

data: X[[i]]
W = 0.937, p-value = 2.601e-08

\$tilava

Shapiro-Wilk normality test

data: X[[i]]
W = 0.90287, p-value = 0.0003138

```
with(naiset.dat, tapply(pala, list(ahtas), shapiro.test))
```

\$ahdas

Shapiro-Wilk normality test

data: X[[i]]
W = 0.79111, p-value = 8.226e-07

```
$normaali

Shapiro-Wilk normality test

data: X[[i]]
W = 0.97689, p-value = 0.0001528
```

```
$tilava

Shapiro-Wilk normality test

data: X[[i]]
W = 0.88275, p-value = 3.274e-05
```

Tehdään kaksisuuntainen varianssianalyysi:

```
attach(oma.otos1)
library(car)
anova(lm(pala~supu*ahtas))
```

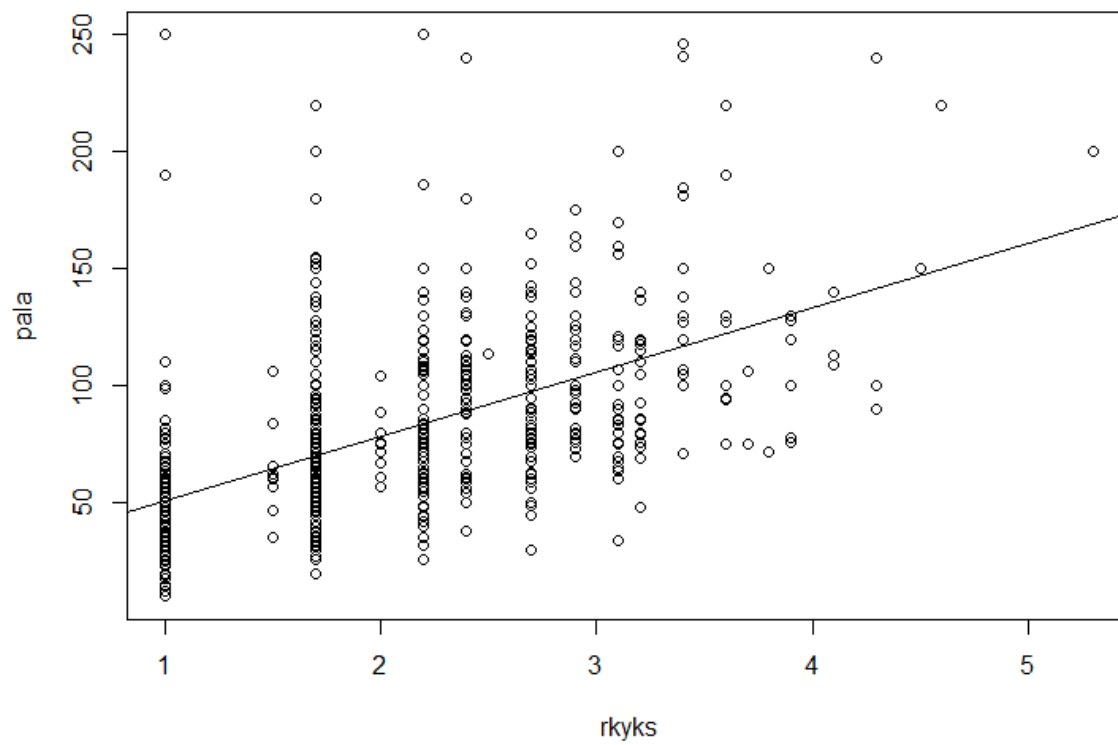
Analysis of Variance Table

```
Response: pala
      Df Sum Sq Mean Sq F value    Pr(>F)
supu    1  14079   14079  11.2152 0.0008552 ***
ahtas    2 224646  112323  89.4741 < 2.2e-16 ***
supu:ahtas  2   2645    1323   1.0536 0.3492552
Residuals 693 869970    1255
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

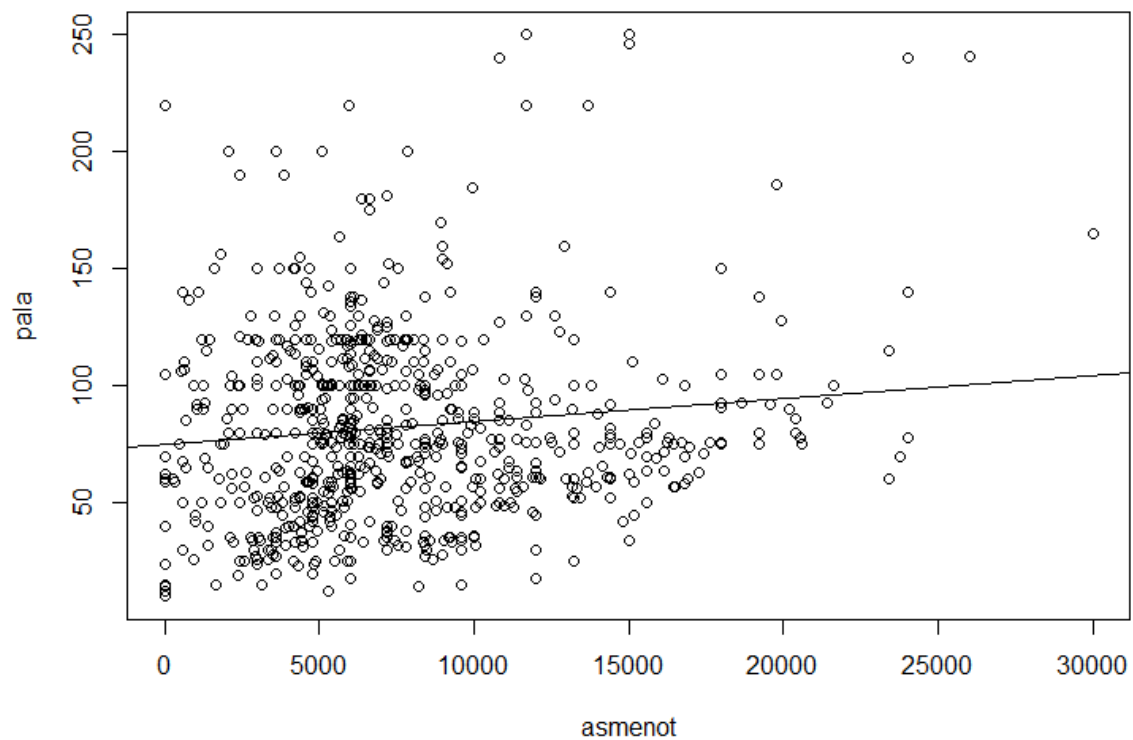
1.2. Regressiomalli

Tehdään sirontakuviot:

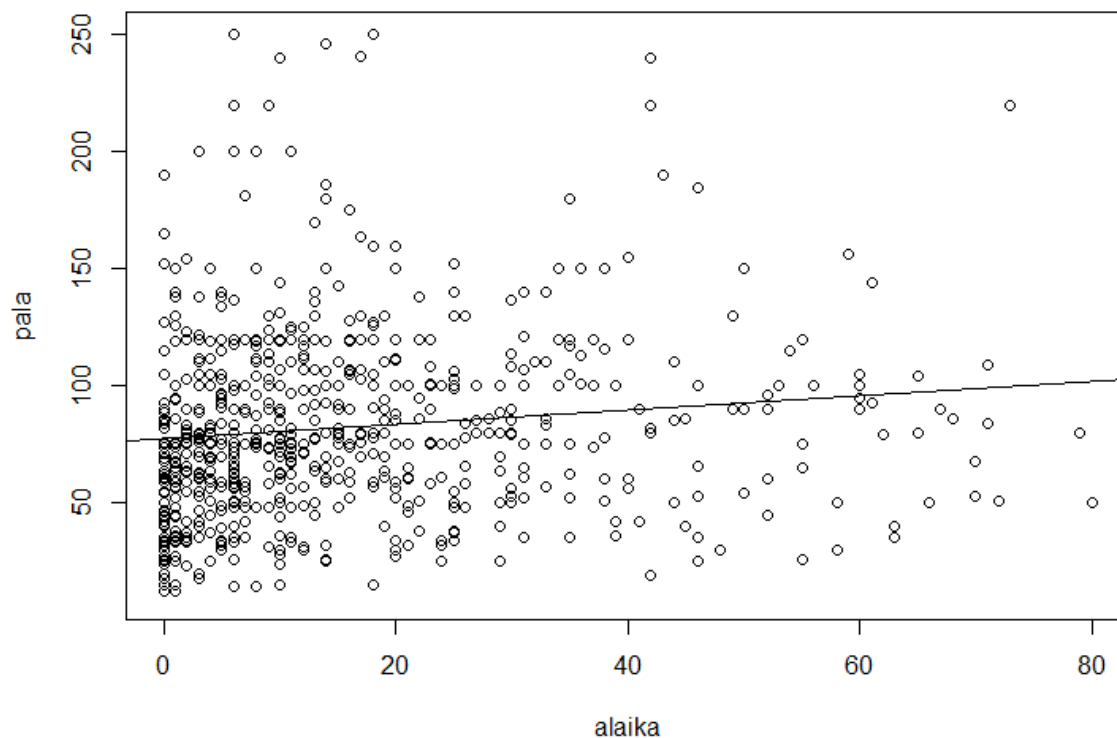
```
# sirontakuvio, kotitalouden kuluttajayksiköiden lukumäärä
plot(rkyks, pala)
abline(lm(pala~rkyks))
```



```
# sirontakuvio, asumismenot  
plot(asmenot, pala)  
abline(lm(pala~asmenot))
```



```
# sirontakuvio, alueella asumisaika  
plot(alaika, pala)  
abline(lm(pala~alaika))
```


Lasketaan Pearsonin ja Spearmanin korrelaatiokertoimet:

```
cor.test(rkyks, pala, method="pearson")
```

Pearson's product-moment correlation

```
data: rkyks and pala
t = 16.689, df = 698, p-value < 2.2e-16
alternative hypothesis: true correlation is not equal to 0
95 percent confidence interval:
 0.4788992 0.5850014
sample estimates:
cor
0.5340498
```

```
cor.test(rkyks, pala, method="spearman", exact=FALSE)
```

Spearman's rank correlation rho

```
data: rkyks and pala
S = 23536100, p-value < 2.2e-16
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
      rho
0.588289
```

```
cor.test(asmenot, pala, method="pearson")
```

Pearson's product-moment correlation

```
data: asmenot and pala
t = 3.1341, df = 698, p-value = 0.001796
alternative hypothesis: true correlation is not equal to 0
95 percent confidence interval:
 0.04408516 0.19024524
sample estimates:
      cor
0.1178032
```

```
cor.test(asmenot, pala, method="spearman", exact=FALSE)
```

Spearman's rank correlation rho

```
data: asmenot and pala
S = 53065037, p-value = 0.05779
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
      rho
0.07174673
```

```
cor.test(alaika, pala, method="pearson")
```

Pearson's product-moment correlation

```
data: alaika and pala
t = 3.3166, df = 697, p-value = 0.0009583
alternative hypothesis: true correlation is not equal to 0
95 percent confidence interval:
 0.05096213 0.19698204
sample estimates:
```

```
cor
0.1246469
```

```
cor.test(alaika, pala, method="spearman", exact=FALSE)
```

Spearman's rank correlation rho

```
data: alaika and pala
S = 45362605, p-value = 6.099e-08
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
rho
0.2030729
```

Kolmen selittäjän regressiomalli:

```
lm.pala <- lm(pala~rkyks+asmenot+alaika)
summary(lm.pala)
```

Call:

```
lm(formula = pala ~ rkyks + asmenot + alaika)
```

Residuals:

```
Min      1Q  Median      3Q      Max
-73.746 -21.769  -4.384  14.573  193.452
```

Coefficients:

```
Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
(Intercept) 1.506e+01  4.315e+00  3.491 0.000511 ***
rkyks       2.697e+01  1.656e+00  16.288 < 2e-16 ***
asmenot     5.191e-04  2.793e-04  1.859 0.063454 .
alaika      3.738e-01  8.113e-02  4.608 4.84e-06 ***
```

```
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
Residual standard error: 33.34 on 695 degrees of freedom
(1 observation deleted due to missingness)
```

```
Multiple R-squared:  0.305,    Adjusted R-squared:  0.302
```

```
F-statistic: 101.6 on 3 and 695 DF,  p-value: < 2.2e-16
```

1.3. Toistomittausmalli

Suoritetaan toistettujen mittausten varianssianalyysi. Tarkistetaan ensin onko normaalijakaumaoletus voimassa Shapiro-Wilk -testeillä:

```
shapiro.test(Functional_M2)
```

Shapiro-Wilk normality test

```
data: Functional_M2  
W = 0.85935, p-value < 2.2e-16
```

```
shapiro.test(Functional_M1)
```

Shapiro-Wilk normality test

```
data: Functional_M1  
W = 0.6801, p-value < 2.2e-16
```

Tehdään Friedmanin testi:

```
attach(data)  
friedman.test(Functional_Value ~ Functional | patient, data=data)  
detach(data)
```

Friedman rank sum test

```
data: Functional_Value and Functional and patient  
Friedman chi-squared = 65.621, df = 1, p-value = 5.465e-16
```

Friedmanin testin p-arvo on alle 0,001, joten muuttujien välillä on tilastollisesti merkitseviä eroja. Tehdään muuttujien välinen vertailu Wilcoxonin testillä:

```
attach(oma.otos2)  
wilcox.test(Functional_M1, Functional_M2, paired = TRUE)
```


Wilcoxon signed rank test with continuity correction

data: Functional_M1 and Functional_M2

V = 73584, p-value < 2.2e-16

alternative hypothesis: true location shift is not equal to 0

Tehdään toistettujen mittausten varianssianalyysi, jossa luokitteleva tekijä on sukupuoli (b2).

```
attach(data)
summary(aov(Functional_Value ~ D2 * Functional + Error(patient / Functional), data=data))
detach(data)
```

Error: patient

	Df	Sum Sq	Mean Sq
D2	1	1.563	1.563

Error: patient:Functional

	Df	Sum Sq	Mean Sq
Functional	1	14.93	14.93

Error: Within

	Df	Sum Sq	Mean Sq	F value	Pr(>F)
D2	1	0.1	0.098	0.234	0.628
Functional	1	11.1	11.138	26.676	2.84e-07 ***
D2:Functional	1	0.1	0.090	0.217	0.642
Residuals	1136	474.3	0.418		

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

2. Kategoristen vastemuuttujien mallitus

2.1. Muuttujien riippuvuus rakenne

Tehdään frekvenssitaulukot:

```
table(d2)
```

d2

Mies	Nainen
443	442

```
table(d32)
```

```
d32
  En Kyllä
760  125
```

```
table(K23)
```

```
k23
  en kyllä
282  477
```

Kolmen muuttujan ristiintaulu:

```
ftable(table(d2, d32, k23))
```

```

      k23 en kylla
d2  d32
Mies En      103   230
     Kyllä    17    34
Nainen En    135   196
      Kyllä    27    17
```

Loglineaarinen mallitus:

```
library(MASS)
mytable <- xtabs(~ d2 + d32 + k23, data=oma.otos3)
malli <- loglm(~ d2 + k23 + d32 + d2*k23+d32, mytable)
malli
```

```
Call:
loglm(formula = ~d2 + k23 + d32 + d2 * k23 + d32, data = mytable)
```

Statistics:

	X^2	df	P(> X^2)
Likelihood Ratio	7.174578	3	0.06653670
Pearson	6.879393	3	0.07584292

Mikä on standardoitujen jäännösten vaihteluväli?

```
stdres = residuals(malli, "pearson")
summary(stdres)
```

Min.	1st Qu.	Median	Mean	3rd Qu.	Max.
-1.87090	-0.28614	0.05173	0.02328	0.56014	1.49309

Tehdään jatkotarkastelu ristiintauluin:

```
taulu1 <- table(d2, k23)
prop.table(taulu1, 1)
```

	k23	
d2	en	kylla
Mies	0.3125	0.6875
Nainen	0.4320	0.5680

```
taulu2 <- table(d32, k23)
prop.table(taulu2, 1)
```

	k23	
d32	en	kylla
En	0.3584337	0.6415663
Kyllä	0.4631579	0.5368421

2.2. Kaksiluokkainen selitettävä muuttuja

Logistinen binäärinen regressio:

```
tyottomuus <- glm(d32 ~ d1 + d2, data=oma.otos3, family=binomial)
summary(tyottomuus)
```

```
Call:
glm(formula = d32 ~ d1 + d2, family = binomial, data = oma.otos3)

Deviance Residuals:
    Min       1Q   Median       3Q      Max
-0.9260  -0.6131  -0.4318  -0.3402   2.3085

Coefficients:
              Estimate Std. Error z value Pr(>|z|)
(Intercept) -76.466366  11.677402  -6.548 5.82e-11 ***
d1             0.038054   0.005933   6.414 1.42e-10 ***
d2Nainen     -0.216877   0.199012  -1.090  0.276
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

(Dispersion parameter for binomial family taken to be 1)

    Null deviance: 720.77  on 884  degrees of freedom
Residual deviance: 674.14  on 882  degrees of freedom
(15 observations deleted due to missingness)
AIC: 680.14

Number of Fisher Scoring iterations: 5
```

Selitetään "työtön viimeisen 12 kk:n aikana" kyllä/ei -suhdetta:

```
exp(cbind(OR=coef(tyottomuus), confint(tyottomuus)))
```

```
Waiting for profiling to be done...
              OR          2.5 %          97.5 %
(Intercept) 6.181290e-34 4.177260e-44 3.412945e-24
d1          1.038787e+00 1.027008e+00 1.051214e+00
d2Nainen    8.050290e-01 5.438042e-01 1.188132e+00
```

Mikä on mallin Nagelkerke selitysaste?

```
install.packages("fmsb")
library(fmsb)
data.nagel <- NagelkerkeR2(tyottomyys)
data.nagel
```

```
$N
[1] 885
```

```
$R2
[1] 0.09212836
```

3. Monimuuttujamenetelmät

3.1. Muuttujien ryhmittely

Tehdään pääkomponenttianalyysi:

```
# korrelaatiokertoimet
data.kor <- cor(oma.otos5, method="pearson", use="complete.obs")

# pääkomponenttianalyysi
pca <- prcomp(data.kor, center=TRUE, scale=TRUE)
summary(pca)
```

Importance of components:

	PC1	PC2	PC3	PC4	PC5	PC6	PC7	PC8	PC9	PC10	PC11	PC12	PC13	PC14
Standard deviation	3.4388	2.0192	1.82891	1.57878	1.35184	1.28766	1.17892	1.13936	1.12088	1.00628	0.98073	0.95153	0.89314	0.87613
Proportion of Variance	0.2956	0.1019	0.08362	0.06231	0.04569	0.04145	0.03475	0.03245	0.03141	0.02532	0.02405	0.02264	0.01994	0.01919
Cumulative Proportion	0.2956	0.3976	0.48119	0.54351	0.58919	0.63065	0.66539	0.69785	0.72925	0.75457	0.77862	0.80125	0.82119	0.84038
	PC15	PC16	PC17	PC18	PC19	PC20	PC21	PC22	PC23	PC24	PC25	PC26	PC27	PC28
Standard deviation	0.85821	0.82290	0.76719	0.75033	0.70792	0.68514	0.62463	0.60421	0.57121	0.56073	0.53995	0.53534	0.44532	0.42695
Proportion of Variance	0.01841	0.01693	0.01471	0.01407	0.01253	0.01174	0.00975	0.00913	0.00816	0.00786	0.00729	0.00716	0.00496	0.00456
Cumulative Proportion	0.85880	0.87573	0.89044	0.90452	0.91704	0.92878	0.93853	0.94766	0.95582	0.96368	0.97097	0.97813	0.98309	0.98765
	PC29	PC30	PC31	PC32	PC33	PC34	PC35	PC36	PC37	PC38	PC39	PC40		
Standard deviation	0.35302	0.30912	0.28219	0.23074	0.21252	0.20411	0.15106	0.11882	0.09239	0.06883	0.06399	1.527e-15		
Proportion of Variance	0.00312	0.00239	0.00199	0.00133	0.00113	0.00104	0.00057	0.00035	0.00021	0.00012	0.00010	0.000e+00		
Cumulative Proportion	0.99076	0.99315	0.99514	0.99647	0.99760	0.99864	0.99921	0.99957	0.99978	0.99990	1.00000	1.000e+00		

Promax-rotatio:

```
pca.chosen <- pca$rotation[, 1:10]
pca.promax <- promax(pca.chosen)
```

pca.promax

\$loadings

Loadings:

	PC1	PC2	PC3	PC4	PC5	PC6	PC7	PC8	PC9	PC10
autom_lainan_perinta_luok				-0.309						
lainojen_lukumaara_luok				-0.280	0.108		-0.108			
asuntoluotot1_luok				-0.475						
automaattinostoja_luok	-0.377									
vakuutus_a_luok				-0.140	-0.584				0.129	0.184
asuntolaina_a_kpl_luok		-0.107		-0.312	-0.180			-0.225		
asuntolaina_b_kpl_luok			-0.162		0.176			0.326	-0.538	0.125
vakuutus_b_luok						-0.149	-0.103	-0.376	-0.428	
vakuutus_c_luok			0.176		0.117	-0.176	0.221		0.261	
korkeakork_kpl_luok		-0.162					0.513		0.127	
rahasto_a1_luok			0.102		0.117		-0.137		-0.615	
pankkikorttilkm_luok	-0.404				-0.134			-0.247		0.226
luottokortteja_yhteensa_luok				0.168	-0.531	-0.105	-0.131	0.153	0.124	
maaraaikaistileja_luok							0.397			
maksuautomaattitapahtumia_luok	-0.344			0.127						0.143
kayttotili_tal_luok		0.234					0.271			
kayttotili_vel_luok	0.104					-0.132	-0.106	0.622		
asuntolaina_c_kpl_luok				-0.387				0.145		
osakkeet_euroa_1_luok						0.687				
eri_osakesarjoja_luok						0.628				
rahasto_b1_luok			0.545		0.124		-0.102			
ottoja_luok	-0.337									
pkorttimaksuja_luok	-0.344									
panoja_luok	-0.329	0.198								
asuntolaina_d_kpl_luok				-0.343			-0.102	-0.201		
palveluja_kpl_luok	-0.241			-0.168						
rahastolajeja_luok			0.561							
lainarastit_luok					0.311				0.155	0.233
saastotililla_luok							0.497			
asuntolaina_e_kpl_luok	0.143	0.157	0.124	-0.156	-0.261	0.145	-0.109	0.253	0.128	0.104
suoraveloituksia_luok	-0.118	0.320								-0.294
netissa_maksut_luok	-0.177	-0.185		-0.120						-0.240
maksupalvelussa_maksut_luok		0.556								
tiskilla_maksut_luok		0.602								0.139
tilinylityspaivat_luok	-0.236				0.104		-0.133			0.177
toimeksianto_b_kpl_luok	0.146		-0.148	0.220			-0.352	-0.200	0.145	-0.618
kv_maksukortit_luok				-0.144	0.108			0.154		-0.522
rahasto_c1_luok			0.501						0.101	
korttiluotot1_luok	-0.134				-0.254			0.176		-0.105
kulutustuotot1_luok				-0.125	0.205		-0.213		0.131	

	PC1	PC2	PC3	PC4	PC5	PC6	PC7	PC8	PC9	PC10
SS loadings	1.043	1.042	1.039	1.016	1.130	1.022	1.148	1.056	1.102	1.121
Proportion Var	0.026	0.026	0.026	0.025	0.028	0.026	0.029	0.026	0.028	0.028
Cumulative Var	0.026	0.052	0.078	0.104	0.132	0.157	0.186	0.212	0.240	0.268

\$rotmat

	[,1]	[,2]	[,3]	[,4]	[,5]	[,6]	[,7]	[,8]	[,9]	[,10]
[1,]	0.64660824	0.08917559	0.21996679	0.48601235	0.04986206	0.09236301	0.3941492662	-0.14691903	-0.13093557	0.12135395
[2,]	-0.55710785	0.51715180	0.14187338	0.10968572	0.11534984	0.16901147	0.4665887775	-0.17101585	0.12382297	-0.22377238
[3,]	-0.01223177	-0.37859704	0.73472292	-0.15568985	0.07023206	0.53907038	-0.1916619479	-0.02883012	-0.18147006	-0.22520788
[4,]	-0.48930009	-0.44224492	0.11776904	0.66597469	-0.19756647	-0.19627090	-0.0349161919	-0.03570672	-0.13021828	0.18292045
[5,]	-0.09278919	-0.10378129	-0.19092501	0.12485660	0.93059379	0.17688480	0.0006269866	-0.23115785	-0.36829106	-0.18092251
[6,]	0.08772164	-0.13584452	-0.48405937	0.31397449	-0.27940165	0.59024091	-0.0970432735	0.12347850	0.33454657	-0.47831884
[7,]	0.12752940	-0.56430586	-0.23992703	-0.35011698	-0.02474785	-0.15924207	0.7108042916	0.12309069	-0.13038118	-0.17795580
[8,]	0.13712497	0.22134512	0.09515476	0.21326994	0.16471565	-0.19304497	-0.1818628456	0.90596690	-0.27820625	-0.24427458
[9,]	0.04758313	-0.16931077	0.26780494	0.13135149	0.31110491	-0.19645355	0.2218322050	0.13280144	0.82183251	-0.09869028
[10,]	-0.14626319	0.04676801	-0.08995079	-0.02794505	0.03521567	0.41830255	0.3748184139	0.28397814	0.04410133	0.78054421

3.2. Havaintojen ryhmittely

Kuvaillaan muodostuneita ryhmiä:

$k = 2$

```
set.seed(518467)
km2 = kmeans(km, 2, nstart=100)
km2
```

K-means clustering with 2 clusters of sizes 14, 26

Cluster means:

	PC1	PC2	PC3	PC4	PC5	PC6	PC7	PC8	PC9	PC10
1	0.09859881	0.15868814	0.07878806	-0.076291595	-0.037675124	-0.01444868	-0.02450409	0.007479538	0.04310700	0.05716070
2	-0.14107686	0.01809815	0.01812016	-0.002204485	-0.001165219	-0.01836519	0.01584083	0.001500076	-0.03939572	-0.02445467

Clustering vector:

	autom_lainan_perinta_luok	lainojen_lukumaara_luok	asuntoluotot1_luok	automaattinostaja_luok
	2	2	2	2
	vakuutus_a_luok	asuntolaina_a_kpl_luok	asuntolaina_b_kpl_luok	vakuutus_b_luok
	2	2	2	2
	vakuutus_c_luok	korkeakork_kpl_luok	rahasto_a1_luok	pankkikorttilkm_luok
	1	1	2	2
	luottokortteja_yhteensa_luok	maaraaikaistileja_luok	maksuautomaattitapahtumia_luok	kayttotili_tal_luok
	2	1	2	1
	kayttotili_vel_luok	asuntolaina_c_kpl_luok	osakkeet_euroa_1_luok	eri_osakesarjoja_luok
	2	2	1	1
	rahasto_b1_luok	ottoja_luok	pkorttimaksuja_luok	panoja_luok
	1	2	2	2
	asuntolaina_d_kpl_luok	palveluja_kpl_luok	rahastolajeja_luok	lainarastit_luok
	2	2	1	2
	saastotililla_luok	asuntolaina_e_kpl_luok	suoraveloituksia_luok	netissa_maksut_luok
	1	1	1	2
	maksupalvelussa_maksut_luok	tiskilla_maksut_luok	tilinylityspaivat_luok	toimeksianto_b_kpl_luok
	1	1	2	2
	kv_maksukortit_luok	rahasto_c1_luok	korttiluotot1_luok	kulutusluotot1_luok
	2	1	2	2

Within cluster sum of squares by cluster:

```
[1] 3.109535 5.523743
(between_SS / total_SS = 9.8 %)
```

Available components:

```
[1] "cluster" "centers" "totss" "withinss" "tot.withinss" "betweenss" "size" "iter"
[9] "ifault"
```

$k = 3$

```
set.seed(518467)
km3 = kmeans(km, 3, nstart=100)
```

km3

K-means clustering with 3 clusters of sizes 5, 8, 27

Cluster means:

	PC1	PC2	PC3	PC4	PC5	PC6	PC7	PC8	PC9	PC10
1	0.1096139	0.04020091	0.26117333	0.06371497	-0.009556394	-0.24276774	-0.073339393	0.016593914	-0.08648328	-0.10421454
2	0.1177629	0.23042847	-0.11028647	-0.09653800	-0.012129612	-0.03400716	0.044360400	0.011161357	0.05332366	0.02900870
3	-0.1399181	0.02399087	0.04261415	-0.02487666	-0.015293651	0.02985628	0.002985852	-0.001057219	-0.01536902	0.01679376

Clustering vector:

	autom_lainan_perinta_luok	lainojen_lukumaara_luok	asuntoluotot1_luok	automaattinostaja_luok
	3	3	3	3
	vakuutus_a_luok	asuntolaina_a_kpl_luok	asuntolaina_b_kpl_luok	vakuutus_b_luok
	3	3	3	1
	vakuutus_c_luok	korkeakork_kpl_luok	rahasto_a1_luok	pankkikorttilkm_luok
	2	2	1	3
	luottokortteja_yhteensa_luok	maaraaikaistileja_luok	maksuautomaattitapahtumia_luok	kayttotili_tal_luok
	3	2	3	2
	kayttotili_vel_luok	asuntolaina_c_kpl_luok	osakkeet_euroa_1_luok	eri_osakesarjoja_luok
	3	3	3	3
	rahasto_b1_luok	ottoja_luok	pkorttimaksuja_luok	panoja_luok
	1	3	3	3
	asuntolaina_d_kpl_luok	palveluja_kpl_luok	rahastolajeja_luok	lainarastit_luok
	3	3	1	3
	saastotililla_luok	asuntolaina_e_kpl_luok	suoraveloituksia_luok	netissa_maksut_luok
	2	3	2	3
	maksupalvelussa_maksut_luok	tiskilla_maksut_luok	tilinylityspaivat_luok	toimeksianto_b_kpl_luok
	2	2	3	3
	kv_maksukortit_luok	rahasto_c1_luok	korttiluotot1_luok	kulutusluotot1_luok
	3	1	3	3

Within cluster sum of squares by cluster:

```
[1] 0.7620123 1.1240578 5.8505706
(between_SS / total_SS = 19.2 %)
```

Available components:

```
[1] "cluster"      "centers"      "totss"        "withinss"     "tot.withinss" "betweenss"    "size"         "iter"
[9] "ifault"
```

 $k = 4$

```
set.seed(518467)
km4 = kmeans(km, 4, nstart=100)
km4
```

K-means clustering with 4 clusters of sizes 22, 10, 3, 5

Cluster means:

	PC1	PC2	PC3	PC4	PC5	PC6	PC7	PC8	PC9	PC10
1	-0.06758122	0.14104488	-0.03058185	0.03414590	-0.012647119	-0.002862498	0.03295303	0.05276854	0.005623449	0.02097660
2	-0.15033393	-0.07637685	0.02287648	-0.19106013	-0.067703300	-0.058617361	0.00856189	-0.07956793	0.003783030	0.02317575
3	0.05148046	0.05065413	0.23744206	-0.09486078	0.148434712	0.394403612	-0.12502810	-0.10149425	-0.049973510	-0.00258049
4	0.10961393	0.04020091	0.26117333	0.06371497	-0.009556394	-0.242767742	-0.07333939	0.01659391	-0.086483283	-0.10421454

Clustering vector:

autom_lainan_perinta_luok	lainojen_lukumaara_luok	asuntoluotot1_luok	automaattinostoja_luok
2	2	2	1
vakuutus_a_luok	asuntolaina_a_kpl_luok	asuntolaina_b_kpl_luok	vakuutus_b_luok
2	2	1	4
vakuutus_c_luok	korkeakork_kpl_luok	rahasto_a1_luok	pankkikorttilkm_luok
1	1	4	1
luottokortteja_yhteensa_luok	maaraaikaistileja_luok	maksuautomaattitapahtumia_luok	kayttotili_tal_luok
1	1	1	1
kayttotili_vel_luok	asuntolaina_c_kpl_luok	osakkeet_euroa_1_luok	eri_osakesarjoja_luok
1	2	3	3
rahasto_b1_luok	ottoja_luok	pkorttimaksuja_luok	panoja_luok
4	1	1	1
asuntolaina_d_kpl_luok	palveluja_kpl_luok	rahastolajeja_luok	lainarastit_luok
2	1	4	2
saastotililla_luok	asuntolaina_e_kpl_luok	suoraveloituksia_luok	netissa_maksut_luok
1	2	1	1
maksupalvelussa_maksut_luok	tiskilla_maksut_luok	tilinylityspaivat_luok	toimeksianto_b_kpl_luok
1	1	1	3
kv_maksukortit_luok	rahasto_c1_luok	korttiluotot1_luok	kulutusluotot1_luok
1	4	1	2

Within cluster sum of squares by cluster:
[1] 4.1836645 1.2975056 0.5943895 0.7620123
(between_SS / total_SS = 28.5 %)

Available components:

[1] "cluster"	"centers"	"totss"	"withinss"	"tot.withinss"	"betweenss"	"size"	"iter"
[9] "ifault"							

$k = 5$

```
set.seed(518467)
km5 = kmeans(km, 5, nstart=100)
km5
```

K-means clustering with 5 clusters of sizes 8, 19, 5, 5, 3

Cluster means:

	PC1	PC2	PC3	PC4	PC5	PC6	PC7	PC8	PC9	PC10
1	0.11776292	0.23042847	-0.110286467	-0.09653800	-0.012129612	-0.03400716	0.044360400	0.01116136	0.0533236608	0.02900870
2	-0.18821434	0.04238865	0.024578745	-0.02785494	0.040894964	-0.04657848	0.024713014	-0.02058359	0.0003048293	0.01617412
3	-0.07123140	-0.06191866	-0.005748071	0.02843128	-0.327047406	0.10157995	-0.002768992	0.13340519	-0.0541669713	0.03077296
4	0.10961393	0.04020091	0.261173329	0.06371497	-0.009556394	-0.24276774	-0.073339393	0.01659391	-0.0864832828	-0.10421454
5	0.05148046	0.05065413	0.237442062	-0.09486078	0.148434712	0.39440361	-0.125028102	-0.10149425	-0.0499735104	-0.00258049

Clustering vector:

autom_lainan_perinta_luok	lainojen_lukumaara_luok	asuntoluotot1_luok	automaattinostoja_luok	vakuutus_a_luok
2	2	2	2	3
asuntolaina_a_kpl_luok	asuntolaina_b_kpl_luok	vakuutus_b_luok	vakuutus_c_luok	korkeakork_kpl_luok
2	2	4	1	1
rahasto_a1_luok	pankkikorttilkm_luok	luottokortteja_yhteensa_luok	maaraaikaistileja_luok	maksuautomaattitapahtumia_luok
4	2	3	1	2
kayttotili_tal_luok	kayttotili_vel_luok	asuntolaina_c_kpl_luok	osakkeet_euroa_1_luok	eri_osakesarjoja_luok
1	3	2	5	5
rahasto_b1_luok	ottoja_luok	pkorttimaksuja_luok	panoja_luok	asuntolaina_d_kpl_luok
4	2	2	2	2
palveluja_kpl_luok	rahastolajeja_luok	lainarastit_luok	saastotililla_luok	asuntolaina_e_kpl_luok
2	4	2	1	3

```
suoraveloituksia_luok      netissa_maksut_luok      maksupalvelussa_maksut_luok      tiskilla_maksut_luok      tilinylytyspaivat_luok
              1              2              1              1              2
toimeksianto_b_kpl_luok    kv_maksukortit_luok      rahasto_c1_luok      korttiluotot1_luok      kulutusluotot1_luok
              5              2              4              3              2

Within cluster sum of squares by cluster:
[1] 1.1240578 2.8090347 0.6971834 0.7620123 0.5943895
(between_SS / total_SS =  37.4 %)

Available components:

[1] "cluster"      "centers"      "totss"        "withinss"     "tot.withinss" "betweenss"    "size"         "iter"         "ifault"
```